

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS JAUNIMO REIKALŲ TARYBOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2017 m. birželio 23 d. Nr. 2

Pakruojis

Posėdis įvyko 14.00 val.

Posėdžio pirmininkė – Rima Juozapavičienė

Posėdžio sekretorė – Dijana Samuitytė

Dalyvauja tarybos nariai: Sporto klubo „Extreme gym“ narys Dovydas Grinius, Jaunimo organizacijos „Darbas“ Pakruojo skyriaus pirmininkė Roneta Grigaitytė, Pakruojo rajono savivaldybės tarybos narys Antanas Indriulis, Lietuvos samariečių bendrijos Pakruojo skyriaus pirmininkė Dovilė Pašakinskienė, Pakruojo rajono savivaldybės mero patarėja Rūta Sausienė, Pakruojo rajono savivaldybės Juozo Paukštelio viešosios bibliotekos vyriausioji metodininkė Regyna Rakauskė, sporto klubo „Skorpionas-BJJ“ prezidentas Modestas Ušinskas, Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Vaiko teisių skyriaus vedėja Eglė Koskutė.

Dalyvauja svečiai: Pakruojo atviro jaunimo centro projekto „Atrask save“ jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo koordinatore Sandra Martinaitienė.

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo ir rezultatų pristatymo.
2. Dėl mobilaus darbo ir darbo gatvėje su jaunimu galimybių ir poreikio analizės bei rekomendacinių siūlymų patvirtinimo.
3. Dėl efektyvesnio jaunimo informavimo.
4. Dėl aktualių renginių.

1. SVARSTYTA. Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimas ir rezultatų pristatymas.

Posėdžio pirmininkė Rima Juozapavičienė pakvietė Pakruojo atviro jaunimo centro JGI koordinatore Sandra Martinaitienę pristatyti Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimą Savivaldybėje ir pasiektus rezultatus.

Posėdžio dalyvė Pakruojo atviro jaunimo centro projekto „Atrask save“ jaunimo garantijų įgyvendinimo koordinatore Sandra Martinaitienė informavo posėdžio dalyvius, kad nuo projekto įgyvendinimo pradžios įtraukti 47 neaktyvūs jaunuoliai, neregistruoti darbo biržoje. Per II ketvirtį į projekto „Atrask save“ veiklas įtraukta 12 jaunų žmonių, iš jų 4 įsidarbino, 5 – mokosi profesinėse mokyklose. Pagal seniūnijas iš 47 jaunų žmonių, dalyvaujančių projekto veiklose pasiskirstė taip: Klovainių 2, Pakruojo 22, Guostagalio 6, Rozalimo 4, Linkuvos 9, Lygumų 1, Pašvitinio 2, Žeimelio 1. JGI koordinatore pasidalino darbo su neaktyviu jaunimu patirtimi, informavo posėdžio dalyvius, kad aktyviai organizuoja susitikimus seniūnijose, dalyvauja ugdymo įstaigų vadovų pasitarimuose, bendrauja su neaktyviu jaunimu, socialiniais darbuotojais, Probacijos tarnybos atstovais, Jaunimo reikalų koordinatore, seniūnais identifikuojant neaktyvius jaunus žmones ir įtraukiant juos į projekto „Atrask save“ veiklas. Informavo, kad kas ketvirtį įtraukia į projekto veiklas apie 12-13 neaktyvių jaunuolių. Pasidžiaugė, kad vis daugiau neaktyvių jaunų žmonių įsitraukia į projekto „Atrask save“ veiklas. Pastebėjo, kad jaunų žmonių mažėja, jie išvyksta į užsienį ar į kitus miestus, yra nemotyvuoti, tad gali būti sunku pasiekti numatytą projekto rodiklį - iki 2018 m. spalio mėn. įtraukti 140 neaktyvių jaunų žmonių.

Posėdžio pirmininkė Rima Juozapavičienė paklausė posėdžio dalyvių ar neturi klausimų ar pastabų dėl jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo ir rezultatų pristatymo.

Posėdžio dalyviai klausimų ir pastabų neturėjo.

NUTARTA.

1. Toliau bendradarbiauti su JGI koordinatore dėl neaktyvių jaunų žmonių identifikavimo ir užimtumo.
2. Kviesti JGI koordinatore kiekvieną ketvirtį informuoti Jaunimo reikalų tarybos narius apie projekto „Atrask save“ įgyvendinimą ir rezultatus.
3. Skatinti JGI koordinatore aktyviau viešinti projekto „Atrask save“ rezultatus ir jaunimo dalyvavimo galimybes bei skatinti neaktyvių jaunų žmonių savanorišką veiklą.

2. SVARSTYTA. mobilaus darbo ir darbo gatvėje su jaunimu galimybių ir poreikio analizės bei rekomendacinių siūlymų patvirtinimas.

Posėdžio sekretorė Pakruojo rajono savivaldybės administracijos jaunimo reikalų koordinatore (vyriausioji specialistė) Dijana Samuitytė informavo posėdžio dalyvius, kad mobilaus darbo ir darbo gatvėje su jaunimu galimybių ir poreikio analizės parengimas užsitęsė dėl per mažo respondentų skaičiaus balandžio mėnesį vykdytose jaunimo, ugdymo įstaigų ir seniūnijų apklausoje. Informavo, kad dėl šios priežasties buvo pratęstas apklausų vykdymas. Apklausa vykdyta balandžio – gegužės mėn. Apklausta 280 jaunų žmonių, 9 rajono ugdymo įstaigos ir 8 Pakruojo rajono savivaldybės administracijos seniūnijos. Posėdžio sekretorė Dijana Samuitytė informavo posėdžio dalyvius apie vykdytų apklausų rezultatus ir pateikė posėdžio dalyviams parengtą apibendrintą mobilaus darbo ir darbo gatvėje su jaunimu galimybių ir poreikio analizę.

Posėdžio pirmininkė Rima Juozapavičienė pasiūlė posėdžio dalyviams susipažinti su parengta analize ir teikti rekomendacinius siūlymus dėl mobilaus darbo ir darbo gatvėje su jaunimu plėtojimo Savivaldybėje.

Posėdžio sekretorė Dijana Samuitytė siūlė rengti kvalifikuotus jaunimo darbuotojus, kelti jų kvalifikaciją. Labai svarbus jaunimo darbuotojų sertifikavimas. Taip pat sakė, kad labai svarbus Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos palaikymas ir lėšų skyrimas mobiliam darbui su jaunimu. Siūlė organizuoti finansavimo konkursus, suteikiančius galimybę gauti finansavimą atviro, mobilaus darbo, darbo gatvėje su jaunimu darbuotojų etatams išlaikyti bei reikalingoms priemonėms įsigyti. Siūlė skatinti viešąją biblioteką, jos filialus, kultūros centrus bei jų skyrius ieškoti įvairesnių ir patrauklesnių veiklos formų darbui su jaunimu, įkurti atviras jaunimo erdves bei vykdyti atvirą darbą su jaunimu.

Posėdžio dalyvė Dovilė Pašakinskienė – Lietuvos samariečių bendrijos Pakruojo skyriaus pirmininkė siūlė efektyvinti jaunų žmonių informavimą apie atvirus jaunimo centrus, atviras jaunimo erdves, atvirą ir mobilų darbą su jaunimu bei darbą gatvėje su jaunimu. Sakė, kad būtina skatinti savanorystę, didinant jaunų žmonių užimtumą bei reikalingų socialinių įgūdžių įgijimą.

Posėdžio dalyvė Vaiko teisių skyriaus vedėja Eglė Koskutė pasiūlė skatinti Pakruojo atvirą jaunimo centrą vykdyti mobilų darbą su jaunimu kaimiškose vietovėse. Ji sakė, kad reikėtų steigti vieną etatą mobiliam darbui su jaunimu.

Informavo posėdžio dalyvius apie naują Lietuvos savivaldybių asociacijos (LSA) su partneriais įgyvendinamą Norvegijos finansinio mechanizmo finansuojamą projektą „Vaiko teisių užtikrinimo ir pagalbos vaikui ir jo šeimai stiprinimas Lietuvos savivaldybėse: Ankstyvosios intervencijos modelis“. Projekto tikslas – išsaugoti rizikos vaikus šeimose ir bendruomenėse, ir išvengti jų apgyvendinimo globos namuose. Tai viena iš galimybių vykdyti mobilų darbą su vaikais ir jaunimu rajone.

Posėdžio dalyvis Antanas Indriulis pritarė, kad reikia etato mobiliam darbui su jaunimu. Būtina praktiškai išbandyti kaip tai veikia bei įsitikinti kokią realią naudą pajus jauni žmonės.

Posėdžio pirmininkė Rima Juozapavičienė siūlė didinti vaikų ir jaunimo užimtumą kaimiškose vietovėse vasaros atostogų metu. Skatinti ugdymo įstaigas, bibliotekas, kultūros centrus, vaikų dienos centrus, kaimo bendruomenes, jaunimo organizacijas ir kitas nevyriausybinės organizacijas, visuomenės sveikatos biurą organizuoti vaikų ir jaunimo vasaros stovyklas. Būtų tikslinga numatyti 2018 m. jaunimo organizacijų projektų atrankos konkurso vieną iš jaunimo veiklos prioritetų - vaikų ir jaunimo užimtumas vasaros metu (stovyklų, išvykų organizavimas).

Posėdžio dalyvė Pakruojo atviro jaunimo centro projekto „Atrask save“ jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo koordinatorė Sandra Martinaitienė sakė, kad būtina didinti moksleivių įdarbinimo galimybes vasaros atostogų metu. Siūlė darbo biržai aktyviau viešinti informaciją apie moksleivių įsidarbinimo galimybes vasaros atostogų metu.

Posėdžio pirmininkė klausė posėdžio dalyvių ar neturi klausimų, pastabų dėl analizės bei rekomendacinių siūlymų patvirtinimo.

Posėdžio dalyviai daugiau klausimų ir pastabų neturėjo.

Posėdžio pirmininkė dar kartą pasiūlė peržiūrėti parengtą analizę bei įvardino visus rekomendacinius siūlymus ir pasiūlė jaunimo reikalų tarybos nariams balsuoti dėl mobilaus darbo ir darbo gatvėje su jaunimu galimybių ir poreikio analizės bei rekomendacinių siūlymų patvirtinimo.

Balsavo: „Už“ – 9, „Prieš“ – 0 ir „Susilaikė“ – 0.

NUTARTA:

1. Patvirtinti galimybių ir poreikio plėtoti mobilią darbą ir darbą gatvėje su jaunimu Pakruojo rajono savivaldybėje analizę ir rekomendacinius siūlymus (pridedama).
2. Supažindinti su analize ir rekomendaciniais siūlymais administracijos direktorę Eriką Kižienę.
3. Įpareigoti Jaunimo reikalų koordinatorę Dijaną Samuitytę pateikti analizę ir rekomendacinius siūlymus Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai.

3. SVARSTYTA. Efektyvesnis jaunimo informavimas.

Posėdžio sekretorė Pakruojo rajono savivaldybės administracijos jaunimo reikalų koordinatorė (vyriausioji specialistė) Dijana Samuitytė informavo posėdžio dalyvius, kad informacija apie rajone veikiančias jaunimo organizacijas, atvirą jaunimo centrą, atviras jaunimo erdves, Jaunimo garantijų iniciatyvos koordinatorius patalpinta Lietuvos etnografinių regioninių žemėlapyje REGIA – www.regia.lt. Žemėlapyje reikia pasirinkti Pakruojo rajono savivaldybę – Savivaldybės veikla - Jaunimui aktuali informacija.

Posėdžio pirmininkė Rima Juozapavičienė paklausė posėdžio dalyvių ar neturi kokių klausimų ar pastabų dėl informacijos Regia žemėlapyje.

Posėdžio dalyviai klausimų, pastabų ir siūlymų neturėjo.

NUTARTA: Viešinti informaciją apie Regia žemėlapi jaunimui.

4. SVARSTYTA. Aktualūs renginiai.

Posėdžio sekretorė Pakruojo rajono savivaldybės administracijos jaunimo reikalų koordinatore (vyriausioji specialistė) Dijana Samuitytė informavo posėdžio dalyvius apie galimybes dalyvauti aktualiuose renginiuose:

Pakruojo kultūros centras siūlo unikalią galimybę vaikams ir jaunimui pažinti save per teatrinius užsiėmimus. Trečiadieniais 18-20 val. kviečia vaikus ir jaunuolius išbandyti savo teatrinius sugebėjimus, per šią meno šaką giliau save pažinti, lavinti savo kūrybiškumą.

Birželio 27-28 d. Telšiuose vyks mokomasis vizitas apie mobilų darbą su jaunimu. Vizite dalyvaus Mero patarėja Rūta Sausienė, Jaunimo reikalų koordinatore (vyriausioji specialistė) Dijana Samuitytė ir Pakruojo atviro jaunimo centro jaunimo garantijų iniciatyvos koordinatore Sandra Martinaitienė.

Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos liepos 11-12 d. Biržuose organizuoja mokymus „Antidiskriminacijos, tolerancijos ir pagarbos kitam ugdymas“. Mokymų tikslas – padėti jauniems žmonėms įvaldyti ir lavinti nediskriminacinio ir pagarbaus bendravimo būdus, formuoti geranorišką elgesį, gerinti gebėjimą atsisakyti išankstinės nuostatos, išmokti pasirinkti tinkamas bendravimo frazes, atpažinti patyčių priežastis, kovoti su jų padariniais savo gyvenamojoje, mokymosi ar darbo aplinkoje. Registracija iki birželio 29 d. (imtinai).

Birželio 25 d. – liepos 1 d. Linkuvos vaikų ir jaunimo užimtumo centras organizuoja jaunimo kūrybinę stovyklą „Aukštyn kojom“. Stovykla vyks Joniškio žemės ūkio mokykloje.

Pakruojo atviras jaunimo centras adresu L. Giros g. 4 Pakruojis birželio 27-29 d. planuoja organizuoti vaikų ir jaunimo dieninę stovyklą „Kaip išgyventi vasarą“.

Liepos 22 d. Pakruojo rajono jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritasis stalas“, bendradarbiaudamas su Jaunimo reikalų taryba ir Jaunimo reikalų koordinatore, planuoja organizuoti Pakruojo rajono jaunimo organizacijų sąskrydį „Pažinimo sala“.

Posėdžio pirmininkė Rima Juozapavičienė klausė posėdžio dalyvių ar neturi kokių klausimų ar pastabų dėl aktualių renginių.

Posėdžio dalyviai klausimų neturėjo.

NUTARTA:

1. Viešinti minėtus renginius jaunimo organizacijoms, atviram jaunimo centrui, atviroms jaunimo erdvėms ir įstaigoms dirbančioms su jaunimu bei jaunimui.
2. Bendradarbiauti organizuojant rajono jaunimo organizacijų sąskrydį.

PRIDEDAMA. Galimybių ir poreikio plėtoti mobilų darbą ir darbą gatvėje su jaunimu Pakruojo rajono savivaldybėje analizė ir rekomendaciniai siūlymai, 7 lapai.

Posėdžio pirmininkė

Rima Juozapavičienė

Posėdžio sekretorė

Dijana Samuitytė

PATVIRTINTA:

Pakruojo rajono savivaldybės jaunimo reikalų tarybos
2017 m. birželio 23 d. posėdyje Nr. 2

**GALIMYBIŲ IR POREIKIO PLĖTOTI MOBILŲ DARBĄ IR DARBĄ GATVĖJE SU
JAUNIMU PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖJE ANALIZĖ IR
REKOMENDACINIAI SIŪLYMAI**

2015 m. sausio – vasario mėn. suorganizuoti 8 tarpžinybiniai susitikimai seniūnijose (2015-01-16 – Pašvitinio seniūnijoje, 2015-01-20 Linkuvos seniūnijoje, 2015-01-21 – Klovainių seniūnijoje, 2015-01-23 – Rozalimo seniūnijoje, 2015-01-30 – Žeimelio seniūnijoje, 2015-02-03 – Lygumų seniūnijoje, 2015-02-06 – Guostagalio seniūnijoje, 2015-02-11 – Pakruojo seniūnijoje).

2015 m. atliktas jaunimo politikos kokybės vertinimas už 2012-2014 m. Parengtos išvados ir rekomendacijos dėl efektyvesnio jaunimo politikos įgyvendinimo. Rekomendacijose siūloma rajono kultūros įstaigoms ir bibliotekoms aktyviau organizuoti jaunimui skirtus renginius, suaktyvinti jaunų žmonių dalyvavimą bendruomenių savivaldoje, kelti jaunų žmonių kompetencijas, ypač interesų atstovavimo srityje. Pagal galimybes organizuoti mokymus jaunimo lyderiams, JO vadovams. Vietos bendruomenėms, seniūnijoms aktyviau įtraukti į veiklas jaunos žmonės, skatinti jų dalyvavimą bendruomenių, seniūnijų tarybų veiklose. Atsižvelgiant į jaunų žmonių poreikius, skatinti ugdymo įstaigose įvairesnius būrelius bei jaunimui patrauklias užimtumo formas. Orientuoti į jaunimo poreikius neformaliojo švietimo veiklą, skatinti neformalaus ugdymo padalinių steigimą kaimiškose vietovėse, įgyvendinti įvairesnes jaunimo užimtumo programas. Toliau skatinti jaunų žmonių dalyvavimą JO veiklose ir neformalaus švietimo programose, aktyvinti mokinių savivaldą. Skatinti AJC ir AJE veiklą finansavimą bei stiprinimą, jų plėtrą. Tęsti Savivaldybės ir JO bendradarbiavimą, į jaunimo politikos formavimą įtraukiant kuo daugiau jaunų žmonių. Rekomenduojama Savivaldybės įstaigoms ir organizacijoms aktyviau ieškoti būdų pritraukti lėšų iš kitų fondų.

Atsižvelgiant į tarpžinybinių susitikimų metu išsakytas problemas, pasiūlymus, į jaunimo politikos kokybės vertinimo išvadas ir rekomendacijas, 2016 m. vasario 18 d. Pakruojo rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-31 patvirtintas strateginis dokumentas – jaunimo problemų sprendimo Pakruojo rajono savivaldybėje 2016-2018 m. priemonių planas. Plane numatyta priemonė - atviro darbo su jaunimu kaimiškose vietovėse organizavimas. Jau nuo 2015 m. Pakruojo atviras jaunimo centras organizuoja mobilų darbą su jaunimu kaimiškose vietovėse – organizuoja įvairius susitikimus, jaunimo poreikius atitinkančius užsiėmimus, diskutuoja ir kt. 2016 m. įvyko 7 susitikimai su jaunimu kaimiškose vietovėse.

Savivaldybė skatina atvirą darbą su jaunimu, atvirų jaunimo centrų ir erdvių plėtrą. Patvirtintame jaunimo problemų sprendimo Pakruojo rajono savivaldybėje 2016-2018 m. priemonių plane numatyta priemonė – įkurti jaunimui atviras erdves mokyklose bei kitose viešose vietose.

2017 m. balandžio – gegužės mėn. vykdyta jaunimo, ugdymo įstaigų ir seniūnijų apklausa dėl mobilaus darbo ir darbo gatvėje su jaunimu poreikio ir galimybių Pakruojo rajono savivaldybėje.

Apklausta 280 jaunų žmonių, 9 rajono ugdymo įstaigos ir 8 Pakruojo rajono savivaldybės administracijos seniūnijos.

APKLAUSŲ APŽVALGA

Ugdymo įstaigų apklausa:

Apklaustos 9 rajono ugdymo įstaigos. 91,7 proc. apklaustų ugdymo įstaigų mano, kad rajone reikalinga plėtoti mobilų darbą su jaunimu kaimiškose vietovėse. Siūlo didinti jaunų žmonių užimtumą, aktyvumą, bendravimą ir bendradarbiavimą, socialinių įgūdžių ugdymą, organizuoti turiningą laisvalaikį, tenkinantį jaunų žmonių poreikius. Trūksta jaunų žmonių užimtumo vakarais, nepakanka atvirų jaunimo centrų, laisvalaikio praleidimo vietų. Siūloma organizuoti jaunų žmonių nusikalstamumo prevenciją.

Ugdymo įstaigos siūlo mobilų darbą organizuoti su jaunimu nuo 10 iki 30 m.

Ugdymo įstaigose jauni žmonės turi galimybę sportuoti, naudotis mokyklos teritorijoje esančiomis poilsio-sporto erdvėmis (sporto aikštynais, stadionais), dalyvauti visuomeninėje veikloje (suteikti pagalbą vietos bendruomenei, užsiimti teritorijų tvarkymu, pagalba senyvo amžiaus žmonėms), popamokinėje veikloje, lankyti įvairius būrelius, dalyvauti neformalaus vaikų švietimo programose, projektinėje veikloje, organizuojamuose įrenginiuose, stovyklose, akcijose ir kt.

Ugdymo įstaigos noriai bendradarbiautų organizuojant mobilų darbą su jaunimu – suteiktų patalpas, reikalingas priemones, palaikytų jaunimą.

53,3 proc. ugdymo įstaigų mano, kad atsirastų rajone specialistų, galinčių vykdyti mobilų darbą su jaunimu.

Seniūnijose pastebimos nuolatinės jaunų žmonių susibūrimo vietos – mokyklų stadionai, kaimo centrai, tūrgaus aikštelės, sporto aikštynai, parkai, bendruomenių namai. Todėl 91,7 proc. ugdymo įstaigų mano, kad būtų tikslinga vykdyti ir darbą su jaunimu gatvėje. 58,3 proc. apklaustųjų mano, kad rajone atsirastų specialistų, galinčių dirbti darbą gatvėje su jaunimu.

Grėsmės, kurios gali sutrukdyti vykdyti mobilų darbą su jaunimu kaimiškose vietovėse - likę mažai jaunimo, jie neaktyvūs, jų interesai skirtingi, trūksta jaunimo lyderių, todėl gali nepavykti vykdyti sistemingą veiklą su jaunimu. Siūloma daugiau dėmesio skirti jaunimui gyvenančiam socialinės rizikos šeimose.

Seniūnijų apklausa:

Apklaustos 8 Pakruojo rajono savivaldybės administracijos seniūnijos.

66,7 proc. apklaustųjų mano, kad reikalinga plėtoti mobilų darbą su jaunimu seniūnijose. Manoma, kad tai būtų tikslinga ir efektyvi priemonė darbui su jaunimu, tai būtų įdomi jaunimui veikla, kuri sudomintų juos dalyvauti įvairesnėse ir naudingose veiklose. Tai pajavairintų jaunimo laisvalaikį ir padidintų jų užimtumą.

Baiminamasi, kad mažas jaunų žmonių skaičius seniūnijose, bedarbystė, neaktyvus jaunimas nesusidomės mobiliu darbu bei siūlomomis veiklomis.

Seniūnijos siūlo vykdyti mobilų darbą su tiksline grupe nuo 13 iki 40 metų.

Seniūnijose jauni žmonės turi galimybę sportuoti, prisidėti prie seniūnijos gerbūvio kūrimo, dalyvauti bendruomeninių šeimoms namų, kaimo bendruomenių organizuojamose veiklose, savanoriauti, padėti senyviems žmonėms.

Seniūnijos galėtų bendradarbiauti vykdant mobilų darbą su jaunimu - suteiktų patalpas, sporto bazę. Siūlo bendradarbiauti su sporto, švietimo įstaigomis, vaikų dienos centrais, kultūros centrais, bendruomenėmis, daugiafunkciais centrais, muziejumi, jaunimo organizacijomis, bažnyčia ir kt.

Seniūnijos mano, kad rajone trūksta kompetentingų specialistų, galinčių dirbti atvirą darbą su jaunimu. 77,8 proc. apklaustųjų mano, kad seniūnijoje neatsirastų jaunimo ar bendruomenės

lyderių, savanorių, galinčių dirbti atvirą darbą su jaunimu.

Seniūnijose pastebimos nuolatinės jaunimo susibūrimo vietos, kuriose koncentruojasi jauni žmonės, susiduriantys su socialinėmis problemomis. Įvardintos šios vietos – Rozalimo mokyklos aikštynas, žaidimų aikštelėse L. Giros, Vyt. Didžiojo, Taikos, P. Mašiotų gatvių kiemuose, Pakruojo miesto parke, BMX trasoje, Jaunimo slėnyje Pašvitinyje, Buvusios mokyklos stadionas Pamūšyje, bendruomenės pavėsinė Draudeliuose, Linkuvos miesto parkas, Linkuvos kultūros centras, E. Leijerio alėjoje: prie treniruoklių, turgavietėje, automobilių stovėjimo aikštelėje, Vienybės aikštėje, Žemelio pušynėlyje, nenaudojamuose pastatuose ir kt.

55,6 proc. apklaustųjų mano, kad būtų tikslinga vykdyti darbą gatvėje su jaunimu. 44,4 proc. apklaustųjų mano, kad nebūtų tikslinga - trūksta specialistų, kurie galėtų vykdyti gatvės darbą su jaunimu, permažai informacijos apie darbą gatvėje su jaunimu, mažai jaunimo.

66,7 proc. apklaustųjų mano, kad seniūnijose neatsirastų jaunimo, bendruomenės lyderių, savanorių, organizacijų, galinčių dirbti su jaunimu gatvėje, suteikti jiems asmeninę, socialinę bei ugdomąją pagalbą arba nukreipti, palydėti juos į jau egzistuojančias institucijas, organizacijas.

Siūlo efektyvinti jaunimo informavimą.

Jaunimo apklausa: Apklausta 280 respondentų.

Jauni žmonės mano, kad mokyklose galima užsiimti daug siūlomų veiklų - dalyvauti įvairiuose būreliuose, sportuoti, lankyti bibliotekas, konsultuotis, dainuoti chore, šokti, skaityti knygas ir kt. Grįžus į gyvenamąją vietovę pastebima mažesnė užimtumo pasiūla. Įvardino, kad gali sportuoti, būti namie, prie kompiuterio, skaityti, dalyvauti jaunimo organizacijų veiklose, lankyti daugiafunkčius centrus, savanoriauti, dirbti, užsiimti savo hobiu, lankyti bibliotekas, žaisti žaidimus, daryti namų darbus, susitikti su draugais ir kt.

59,9 proc. apklaustųjų mano, kad neužtenka jaunimui siūlomų veiklų, o 40,1 proc. mano, kad užtenka.

82,6 proc. jaunų žmonių mano, kad reikalinga plėtoti mobilų darbą su jaunimu Pakruojo rajone.

Jaunimą sudomintų šios veiklos: sportas ir įvairių sporto šakų propagavimas, šokiai, orientaciniai žaidimai, kūrybiniai darbai, diskusijos, susitikimai, ekskursijos, filmų vakarai, fotografija, aplinkos tvarkymas, bendradarbiavimas, susitikimai, muzikos grupės kūrimas, pramoginiai šokiai, savanorystė, išvykos, poezijos vakarai ir kt.

Jaunimas nepastebi labai daug jaunimo susibūrimo vietų, tačiau įvardija keletą pagrindinių – stotelės, parkai, stadionai ir sporto aikštynai, miestų centrai, žaidimų aikštelės, prie parduotuvių ir kt. Tačiau 65,6 proc. respondentų mano, kad būtų tikslinga vykdyti darbą gatvėje su jaunimu gyvenamose vietovėse.

Jaunimas siūlo daugiau dėmesio skirti vaikams iš socialinės rizikos šeimų, jaunimui patrauklioms veikloms, jiems svarbios jaunimo susirinkimo vietos, erdvės, kur kiekvienas atrastų sau patinkančios veiklos. Siūlo įrengti daugiau jaunimo centų, erdvių, kuriose galėtų susirinkti, palaukti po pamokų autobuso, arba turtingai praleisti laisvalaikį. Atviriams jaunimo centrams ir atviroms jaunimo erdvėms įkurti, siūlo panaudoti apleistus pastatus.

Dalis respondentų pastebi, kad kai kuriose kaimiškose vietovėse mažai jaunimo, todėl būtų netikslinga vykdyti mobilų darbą.

STIPRYBĖS

Pakruojo rajono savivaldybėje pagal 2017 m. pradžios statistinius duomenis jaunų žmonių skaičius siekia – 4073 (1911 merginų ir 2162 vaikų). Tai sudaro 20 proc. visų rajono gyventojų (20 369).

Rajone nuo 2014 m. veikia Pakruojo Juozo Pakalnio muzikos mokyklos atviras jaunimo centras (L. Giros g. 4, Pakruojis). Atvirame jaunimo centre dirba du socialiniai pedagogai. 2016 m. Pakruojo rajono savivaldybė AJC išlaikymui skyrė – 50 070 Eur (iš jų: 36 600 Eur atlyginimams ir sodrai, 13 470 Eur komunalinėms paslaugoms). Per 2016 m. AJC lankėsi apie 200 jaunų žmonių.

Savivaldybėje veikia 6 atviros jaunimo erdvės — Šv. Jono Krikštytojo parapijos jaunimo centras (Vytauto Didžiojo g. 65, Pakruojis), VšĮ Pakruojo vaikų ir jaunimo užimtumo centras prie Pakruojo rajono policijos komisariato (L. Giros g. 4, Pakruojis), Labdaros ir paramos fondas „Gerumo pynė“ (Basanavičiaus g. 6, Pakruojis), Linkuvos vaikų ir jaunimo užimtumo centras (Varpo g. 14, Linkuva, Pakruojo raj.), Medikonių jaunimo ir sporto klubas (Medikonių k., Pakruojo raj.), Žeimelio žemės ūkio mokykla (Žeimelio mstl., Pakruojo raj.). 2016 m. jaunų žmonių (14–29 m.), dalyvaujančių atvirų jaunimo erdvių veikloje, skaičius siekė apie 210.

Rajone dirba 2 jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo koordinatoriai (Pakruojo atvirame jaunimo centre ir Šiaulių teritorinės darbo biržos Pakruojo skyriuje), kurie rūpinasi neaktyvių jaunų žmonių užimtumu ir įtraukimu į įgyvendinamo projekto „Atrask save“ veiklas.

Rajone veikia 37 įregistruotos jaunimo organizacijos, kurių veikloje dalyvauja apie 1000 jaunų žmonių, dvi viešosios įstaigos, dirbančios su jaunimu.

Rajone veikia 10 ugdymo įstaigų (Pakruojo „Atžalyno“ gimnazija, Linkuvos gimnazija, Žeimelio gimnazija, Balsių pagrindinė mokykla, Klovainių pagrindinė mokykla, Lygumų pagrindinė mokykla, Pakruojo „Žemynos“ pagrindinė mokykla, Pašvitinio pagrindinė mokykla, Rozalimo pagrindinė mokykla, Šukionių J. Noreikos pagrindinė mokykla), Linkuvos specialioji mokykla, 3 daugiafunkciai centrai (Linkuvos gimnazijos Triškonių daugiafunkcis centras, Stačiūnų mokykla-daugiafunkcis centras, Žeimelio darželis - daugiafunkcis centras „Ažuoliukas“), 1 profesinė mokykla, 2 formalųjį švietimą papildančio ugdymo veiklas (programas) vykdančios juridiniai asmenys (Pakruojo Juozo Pakalnio muzikos mokykla ir Pakruojo rajono sporto centras). 2016 m. jaunimo, dalyvaujančių (lankančio) formalųjį švietimą papildančio ugdymo veiklose, skaičius siekė 184 (35 – Pakruojo Juozo Pakalnio muzikos mokykloje ir 149 – Pakruojo rajono sporto centre).

Jaunimo (14–29 m.), dalyvaujančio (lankančio) neformaliojo ugdymo veiklose (būreliuose) 2016 m., skaičius siekė – 862.

2016 m. neformalaus ugdymo paslaugas jauniems žmonėms teikiančių juridinių asmenų savivaldybėje skaičius siekė - 67 (13 ugdymo įstaigų, 1 Žeimelio žemės ūkio mokykla, 1 Pakruojo Juozo Pakalnio muzikos mokykla, 1 Pakruojo atviras jaunimo centras prie Pakruojo Juozo Pakalnio muzikos mokyklos, 1 Pakruojo rajono sporto centras, 6 atviros jaunimo erdvės, 2 daugiafunkciai centrai (Žeimelio miestelio ir Stačiūnų kaimo), 1 Pakruojo suaugusiųjų ir jaunimo švietimo centras, 1 VšĮ Pakruojo vaikų ir jaunimo klubas prie Pakruojo rajono policijos komisariato, 1 VšĮ Pakruojo futbolo klubas, 1 Pakruojo rajono savivaldybės Juozo Paukštelio viešoji biblioteka ir 23 padaliniai kaimuose, 2 Pakruojo ir Linkuvos kultūros centrai ir 13 jų padalinių kaimuose).

2016 m. neformalųjį vaikų švietimą vykdančių tiekėjų skaičius savivaldybėje siekė – 19. 2016 m. akredituotos 19-os Neformaliojo vaikų švietimo teikėjų 29 programos. Pakruojo Juozo Pakalnio muzikos mokyklos – 5, Linkuvos kultūros centro – 3, Pakruojo suaugusiųjų ir jaunimo švietimo centro - 1, Pakruojo rajono Žeimelio darželio – daugiafunkcio centro „Ažuoliukas“ – 3, Linkuvos vaikų ir jaunimo užimtumo centro – 1, Pakruojo rajono Pamūšio kaimo bendruomenės „gerovės namai“ – 1, Pakruojo kultūros centro – 2, Lietuvos skautijos – 1, Lietuvos šaulių sąjungos – 1. Taip

pat NVŠ programas vykdė 10 laisvųjų mokytojų (11 programų). 2016 m. NVŠ programose dalyvavo 652 mokiniai.

Rajone veikia 8 seniūnijos, kurios savivaldybės priskirtoje teritorijoje organizuoja ir įgyvendina savivaldybės institucijų priimtus sprendimus, administruoja jai priskirtų viešųjų paslaugų teikimą seniūnijos gyventojams. Seniūnijos aktyviai rūpinasi jaunų žmonių užimtumu, jaunimo laisvalaikiiui tinkamų erdvių įrengimu bei atnaujinimu.

Viešųjų patalpų, kuriose jaunimas ir jaunos šeimos (netiesioginiai įstaigos lankytojai / klientai) gali neatlygintinai naudotis esama laisvalaikio praleidimo baze darbo dienomis, savaitgaliais ir vasarą, skaičius - 67 (seniūnijų duomenimis).

Nemokamų viešų erdvių, tinkamų jaunimo veiklai, skaičius – 65 (seniūnijų duomenimis).

Mokyklose veikia mokinių savivaldos (mokinių tarybos, parlamentai). Dešimtyje rajono ugdymo įstaigų veikia mokinių savivaldos. Moksleivių, aktyviai dalyvaujančių mokinių savivaldoje, skaičius - 120 (2016 m. ugdymo įstaigų duomenimis).

Savivaldybė skatina atvirą darbą su jaunimu, atvirų jaunimo centrų ir erdvių plėtrą. Patvirtintas jaunimo problemų sprendimo Pakruojo rajono savivaldybėje 2016-2018 m. priemonių planas, kuriame numatyta priemonės – įkurti jaunimui atviras erdves mokyklose bei kitose viešose vietose; atviro darbo su jaunimu kaimiškose vietovėse organizavimas. Į Pakruojo rajono savivaldybės 2014 – 2020 m. strateginį plėtros planą įtraukta priemonė - Pakruojo rajono turiningo laisvalaikio skatinimas, išnaudojant esamas viešąsias erdves bei plečiant jaunimo laisvalaikio poreikius atitinkančią infrastruktūrą (Pasiiekimų rodikliai: Atnaujintų ir pritaikytų jaunimui centrų ir erdvių sk.; Jaunimo, dalyvaujančio atvirų jaunimo centrų ir erdvių veikloje, sk.; Suteiktų mobilių paslaugų sk.). Savivaldybė skatina mobilių paslaugų jaunimui prieinamumą kaimiškose vietovėse.

Jau nuo 2015 m. Pakruojo atviras jaunimo centras organizuoja mobilių, atvirą darbą su jaunimu kaimiškose vietovėse – organizuoja įvairius susitikimus, jaunimo poreikius atitinkančius užsiėmimus, diskutuoja ir kt. 2016 m. įvyko 7 susitikimai su jaunimu kaimiškose vietovėse.

Kiekvienais metais Savivaldybė skiria lėšų rajono jaunimo organizacijų projektinei veiklai. 2016 m. jaunimo organizacijų rėmimui ir jaunimo projektinei veiklai skirta ir panaudota 9000 Eur Finansuotos 26 paraiškos. Įgyvendinta 181 priemonė. Projektų dalyvių skaičius 2334, iš jų 1609 jaunų žmonių (14-29 metų). Į aktyvią jaunimo organizacijų veiklą įsitraukusių jaunų žmonių skaičius – 415, į projektų veiklas įtraukti 184 savanoriai, 324 mažiau galimybių turintys jauni žmonės bei 80 niekur nedirbančių, nesimokančių bei mokymuose nedalyvaujančių jaunų žmonių.

SILPNYBĖS

Mažas jaunų žmonių aktyvumas, jaunimo lyderių stoka, didelė jaunų žmonių migracija, baigę mokslus išvyksta studijuoti į didmiesčius ar į užsienį. Kasmėt mažėjantis jaunų žmonių skaičius.

Rajone veikia tik vienas atviras jaunimo centras, kuris yra rajono centre – Pakruojuje. Jis nutolęs nuo kitų kaimiškų seniūnijų. Jaunimas iš kitų kaimiškų vietovių neturi galimybės atvykti ir dalyvauti AJC veikloje.

Rajone veikia 6 atviros jaunimo erdvės, tačiau pusę jų veikia Pakruojo mieste. Kita pusė – kaimiškose vietovėse (Linkuva, Žeimelis ir Medikoniai). Ne visos atviros erdvės veikia aktyviai ir reguliariai, tai įtakoja jaunų žmonių migracija, poreikiai.

Aktyviai veikia trys atviros jaunimo erdvės (Linkuvos vaikų ir jaunimo užimtumo centras, Labdaros paramos fondas „Gerumo pynė“ ir Žeimelio žemės ūkio mokykla).

Jauni žmonės grįžę po pamokų į namus (kaimiškose vietovėse) neturi kuo užsiimti. Trūksta jaunų žmonių užimtumo, nėra jaunimui skirtų erdvių arba jaunų žmonių skaičius labai mažas.

Trūksta kompetentingų jaunimo darbuotojų, kurie galėtų dirbti atvirą, mobilų darbą su jaunimu.

Ugdymo įstaigos, bibliotekos, kultūros įstaigos galėtų aktyviau vykdyti atvirą darbą su jaunimu ir įstaigose įkurti jaunimo atviras erdves.

Dėl lėšų trūkumo nėra galimybių steigti jaunimo darbuotojų etatų, kurie galėtų dirbti atvirą ar mobilų darbą su jaunimu.

GALIMYBĖS

Siūloma Pakruojo atviro jaunimo centro jaunimo centrui vykdyti mobilų, atvirą darbą su jaunimu kaimiškose vietovėse.

Esant finansavimui ir etatams galėtų atsirasti daugiau atvirų erdvių ir jaunimo darbuotojų.

Atviro darbo ir mobilaus darbo su jaunimu finansavimas iš Valstybės biudžeto. Atviro darbo ir mobilaus darbo su jaunimu finansavimo konkursų organizavimas ir galimybė gauti lėšų jaunimo darbuotojų etatams išlaikyti bei reikalingoms priemonėms įsigyti.

Labai svarbus tarpžinybinis bendradarbiavimas.

GRĖSMĖS

Jaunų žmonių skaičiaus mažėjimas, neaktyvumas sumažina mobilaus darbo su jaunimu galimybes. Migracija, bedarbystė gali sutrukdyti vykdyti sistemingą darbą su jaunimu kaimiškose vietovėse, siekti rezultatų.

Būtina daugiau dėmesio skirti jaunimui, augančiam socialinės rizikos šeimose, ugdyti jų socialinius įgūdžius, skatinti bendravimą ir bendradarbiavimą.

Rajone trūksta jaunimo lyderių, dažniausiai jie baigę mokslus išvyksta į didmiesčius ar į užsienį.

Nepakanka lėšų išlaikyti jaunimo darbuotojų etatus.

Trūksta kompetentingų specialistų, galinčių vykdyti mobilų darbą bei darbą gatvėje su jaunimu.

Kaimiškose vietovėse trūksta patalpų atviram darbui su jaunimu, jos nepatrauklios jaunimui.

REKOMENDACINIAI SIŪLYMAI DĖL MOBILAUS DARBO IR DARBO GATVĖJE SU JAUNIMU:

Rengti kvalifikuotus jaunimo darbuotojus, kelti jų kvalifikaciją. Jaunimo darbuotojų sertifikavimas.

Organizuoti finansavimo konkursus, suteikiančius galimybę gauti finansavimą atviro, mobilaus darbo, darbo gatvėje su jaunimu darbuotojų etatams išlaikyti bei reikalingoms priemonėms įsigyti.

Skatinti viešąją biblioteką, jos filialus, kultūros centrus bei jų skyrius ieškoti įvairesnių ir patrauklesnių veiklos formų darbui su jaunimu, įkurti atviras jaunimo erdves bei vykdyti atvirą darbą su jaunimu.

Efektyvinti jaunų žmonių informavimą apie atvirus jaunimo centrus, atviras jaunimo erdves, atvirą ir mobilų darbą su jaunimu bei darbą gatvėje su jaunimu.

Skatinti savanorystę, didinant jaunų žmonių užimtumą bei reikalingų socialinių įgūdžių įgijimą.

Skatinti Pakruojo atvirą jaunimo centrą vykdyti mobilų darbą su jaunimu kaimiškose vietovėse. Pakruojo atvirame jaunimo centre steigti etatą mobiliam darbui su jaunimu.

Didinti vaikų ir jaunimo užimtumą kaimiškose vietovėse vasaros atostogų metu. Skatinti ugdymo įstaigas, bibliotekas, kultūros centrus, vaikų dienos centrus, kaimo bendruomenes, jaunimo organizacijas ir kitas nevyriausybinės organizacijas, visuomenės sveikatos biurą organizuoti vaikų ir jaunimo vasaros stovyklas.

Numatyti 2018 m. jaunimo organizacijų projektų atrankos konkurso vieną iš jaunimo veiklos prioritetų - vaikų ir jaunimo užimtumas vasaros metu (stovyklų, išvykų organizavimas).

Didinti moksleivių įdarbinimo galimybes vasaros atostogų metu.
